

Siilinjärven kunnan opiskeluhoitosuunnitelma

***Kerro meille
Mietitään yhdessä***

Sisällysluettelo

1 Johdanto	2
2 Opiskeluhoolto Siilinjärvellä – yhteisössä yhteisön keskellä	2
3 Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut	3
4 Yhteisöllinen opiskeluhoolto	7
5 Yksilökohtainen opiskelijahuolto	12
Liitteet	16
Liite 1 Suostumuslomake	16
Liite 2 Oppilashuoltokertomus	17

1 Johdanto

Tämä suunnitelma sisältää Siilinjärven kunnan esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opetuksen oppilas- ja opiskelijahuollon toiminnan kuvauksen. Tässä suunnitelmassa käytetään termiä opiskelija kuvaamaan kaikkia esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opetuksen oppilaita ja opiskelijoita. Oppilaitoksella tarkoitetaan kaikkia edellä mainittuja yksiköitä.

Tässä suunnitelmassa kuvataan Siilinjärvellä toimivan opiskeluhuollon järjestäminen, sen tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Suunnitelman keskeinen tehtävä on ohjata oppilaitoksen opiskeluhuoltotyötä niin, että kunnan toimintamallit ovat yhteneväiset. Jokainen Siilinjärven kunnan oppilaitos täydentää lisäksi tarvittavin osin koko kunnan suunnitelmaa oppilaitoskohtaisesti. Oppilaitoskohtaiset tiedot löytyvät oppilaitosten verkkosivuilta.

Tämä suunnitelma on Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukainen koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma.

Siilinjärven perusopetuksen oppilashuoltotyöstä on tehty esittelyvideo. Se löytyy [täältä](#).

2 Opiskeluhuolto Siilinjärvellä – yhteisössä yhteisön keskellä

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitoksessa. Opiskeluhuollon avulla pyritään luomaan huolenpidon toimintakulttuuria ja turvaamaan varhainen tuki ryhmälle ja yksilölle.

Siilinjärven kunnan opiskeluhuollon arvoja ovat hyvinvointi, monitoimijuus ja osallisuus. Monitoimijuudella tarkoitetaan jokaisen opiskeluhuoltoon osallistuvan keskeistä toimijuutta ja roolia yksilön oppimisen ja kasvun tukemisessa. Opiskeluhuolto on huolenpitotyötä, johon kaikki oppilaitoksen aikuiset osallistuvat. Se on jokapäiväistä tunnelman, ilmiöiden ja huolien havainnoimista sekä systemaattista tiedon keräämistä. Näistä nousevat aiheet, teemat ja tarve yhteisölliselle ennaltaehkäisevälle työlle.

Opiskelijan sekä huoltajan osallistuminen ja toimiminen tavoitteiden eteen on ensiarvoista. Opiskelijan osallistuminen omaa opiskelua koskevaan päätöksentekoon suhteutetaan

ikätasoon ja kykyyn toimia ryhmässä ja huomioidaan yksilökohtaisesti eri keinoin. Opettajien, ohjaajien ja opiskeluhoollon työntekijöiden tehtävänä on tukea ja parantaa oppilaitoksessa viihtymistä niin koko oppilaitoksen, yhden luokan kuin yksittäisen opiskelijan kohdalla. Yhteistyössä pyritään suunnitelmalliseen työnjakoon, jossa jokaisella on tiedossaan tavoite, tehtävä ja toimintamallit. Keskeistä opiskelijahuollossa on jatkuva seuranta ja tavoitteiden arviointi yksittäisissä kohtaamisissa ja yhteisissä tapaamisissa.

Kunnan oppilaitoksissa painottuu tunne- ja mielenterveystaitojen harjoittelu. Oppilaitoksissa käytetään erilaisia tunne- ja mielenterveystaitoja tukevia oppimateriaaleja esimerkiksi Mieli ry:n Hyvän mielen taitomerkki -opetusohjelmaa. Yhteisöllinen opiskeluhoolto tekee tätä työtä yhdessä opetushenkilöstön kanssa.

Siilinjärvellä toimii opiskeluhoollon ohjausryhmä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki § 14), joka huolehtii opiskeluhoollon palveluiden suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ohjausryhmän tavoitteena on edistää opiskeluhoollon työntekijöiden yhteistyötä ja osaamista sekä kykyä järjestää tukea kunnan sosiaali- ja terveystalouden, poliisin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä. Ohjausryhmä seuraa opiskelijahuollon toteutumista vuosittain kyselyiden ja tutkimusten sekä vuoropuhelun avulla. Ohjausryhmän työtä tarkentaa opiskeluhoollon ohjausryhmän vuosikello. Opiskeluhoollon ohjausryhmän kokoonpanon ja jäsenet nimeää sivistyslautakunta.

Opiskeluhooltosuunnitelmien laatimista ja opiskeluhooltotyötä ohjaavat oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013), perusopetuslaki (628/1998), lukiolaki (714/2018) lastensuojelulaki (417/2007), terveydenhuoltolaki (1326/2010) ja opetussuunnitelman perusteet. Opiskeluhooltosuunnitelmista sekä opiskeluhooltotyöstä tiedotetaan opiskelijoille sekä huoltajille osana oppilaitostyötä, kunnan ja oppilaitosten sivuilla, oppilaitosten lukuvuositedotteissa ja huoltajienilloissa.

3 Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut

Siilinjärvi on noin 21300 asukkaan kunta, jonka väestö on keskimääräistä suomalaista kuntaa nuorempaa. Noin joka viides kunnan asukas on alle 15-vuotias. Kunnan asukkaista noin puolet asuu kirkonkylässä, neljännes Etelä-Siilinjärvellä Toivala-Vuorela alueella ja neljännes maaseudulla. Kunnan väestö on hyvin koulutettua, kolme neljäsosaa 15 vuotta täyttäneistä on suorittanut vähintään keskiasteen ammatillisen tutkinnon.

Siilinjärven kunnassa toimii kahdeksan esiopetusyksikköä, kahdeksan alakoulua ja kaksi yläkoulua sekä lukio. Esiopetusoppilaita on kunnan ja yksityisen päivähoidon järjestäjän piirissä noin 270 ja perusopetuksen oppilasmäärä on noin 2800, joista 1900 on alakouluissa ja 900 yläkouluissa. Lukiossa on noin 250 opiskelijaa.

Opiskeluhuollon kokonaistarve arvioidaan oppilaitoskohtaisesti suhteessa opiskelijamäärään sekä käytettävissä olevaan opiskelijoiden hyvinvointia kuvaavaan arviointi- ja seurantatietoon, jota esimerkiksi opiskelijahuollon ohjausryhmä kerää. Lisäksi käytössä on oppilaitoskohtaisesti kerättyä tietoa. Kokonaistarpeen arvioinnissa ja opiskeluhuollon palvelujen suunnittelussa otetaan huomioon myös esimerkiksi asuinalueiden erilaisuus sekä oppimisen tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä.

Yksikkö	oppilaat/ erityisop pilaiden määrä	Terveystenhoitaja pvää/kk (max 22 pvää/kk)	Lääkäri pvää/kk (max 22 pvää/kk)	Kuraattori pvää/kk (max 22 pvää/kk)	Psykologi pvää/kk (max 22 pvää/kk)
Esiopetusyksiköt (8)	269	neuvolapalvelut	neuvolapalvelut	8 / 22	aluepsykol gipalvelut
Ahmon yläkoulu	567/64	22/22	4/22	20,5 / 22	8/22
Hamulan alakoulu	363/35	15/22	4/22	14 / 22	4/22
Kasurilan alakoulu	181/5	8/22	2/22	8 / 22	8/22
Kehvon alakoulu	77/1	2/22	muutaman kerran vuodessa	2 / 22	2/22
Kuuslahden alakoulu	54/3	1 /22	muutaman kerran vuodessa	1,5 / 22	1,5/22
Pöljän alakoulu	132/7	4/22	muutaman kerran vuodessa	4 / 22	4/22
Siilinlahden alakoulu	503/96	20 / 22	4 / 22	20 / 22	12 / 22
Suininlahden yläkoulu	353/27	15/22	4/22	13 / 22	8/22
Toivalan alakoulu	275/9	15/22	4/22	9 / 22	4/22
Vuorelan alakoulu	260/39	10/22	4/22	9 / 22	4/22
Siilinjärven lukio	231	8 /22	Vastaanotto terveyskeskuks essa tiistaisin.	4 / 22	8 / 22

Taulukko 1. Opiskeluhoillon käytettävissä olevat palvelut, oppilasmäärät 20.9.2022

Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuollon tavoitteena on terveyden edistäminen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä opiskelijoiden, huoltajien, opettajien ja muun opiskeluhuollon henkilöstön kanssa.

Terveydenhoitaja edistää oppilaitoksen hyvinvointia ja osallistuu oppilaitosten yhteisölliseen opiskeluhuoltotyöhön. Tavoitteena on kannustaa opiskelijoita omatoimiseen terveyden edistämiseen ja opettaa heille terveitä elintapoja. Opiskelijat saavat hakeutua terveydenhoitajan luo itsenäisesti. Huoltajat voivat myös ottaa yhteyttä terveydenhoitajaan. Terveydenhoitaja tekee opiskelijoille vuosittaiset terveystarkastukset ja lisäksi tapaa opiskelijoita yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Terveydenhoitaja antaa ensiapua ja auttaa kiireellisissä, välitöntä hoitoa vaativissa tapaturmissa ja sairastumisissa, mikäli on paikalla oppilaitoksessa. Opiskelijoiden sairaanhoito tapahtuu terveystakeskuksesta. Lukiolaisilla on mahdollisuus saada sairaanhoidollisia palveluja opiskeluterveydenhuollosta.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri tekee 1., 5. ja 8. luokilla laajat terveystarkastukset. Lukiossa opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus toisena opiskeluvuotena laajaan terveystarkastukseen. Lääkäri osallistuu tarvittaessa sekä yhteisölliseen että yksilökohtaiseen opiskelijahuoltotyöhön ja ohjaa opiskelijoita esimerkiksi erikoissairaanhoidon piiriin.

Opiskeluterveydenhoitajat ja -lääkärit toimivat oppilaitoksissa Kansanterveysasetuksen (338/2001) ja kouluterveydenhuollon laatusuosituksen edellyttämällä volyymilla (1 terveydenhoitaja / 600 oppilasta kohden ja 1 koululääkäri 2500-3000 oppilasta kohden).

Koulupsykologi ja -kuraattoripalvelut

Kaikissa Siilinjärven kunnan oppilaitoksissa on nimetty koulupsykologi ja -kuraattori. Palvelua toteutetaan pääasiassa opiskeluhuollon koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluiden henkilöstömitoituksen (16.12.2021/1146, 9 §) mukaisesti niin, että yhtä koulukuraattoria kohden voi olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä koulupsykologia kohden enintään 780 opiskelijaa. Koulupsykologeja koskeva mitoitus astuu voimaan elokuussa 2023.

Psykologi auttaa opiskelijaa ja huoltajia opiskelijoiden oppimiseen, kasvuun, kehitykseen sekä mielenterveyteen liittyvissä kysymyksissä. Psykologi arvioi opiskelijan kehitystä yhteistyössä huoltajien sekä opiskelijoiden itsensä kanssa. Psykologi konsultoi, antaa ohjausta, neuvontaa

ja lyhyitä tukijaksoja. Psykologi voi olla opettajien apuna suunnittelemassa tukea oppimiseen, ja voi arvioonsa perustuen tehdä psykologisia tutkimuksia sekä suosittaa tarvittaessa tarkempia tutkimuksia ja tukitoimia. Psykologi toimii myös osana oppilaitoksen yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Koulukuraattori tukee opiskelijoiden hyvinvointia sosiaalityön keinoin. Koulukuraattori tukee arjen sujumista ja sosiaalista toimintakykyä koulunkäyntiin, kaveri- ja muihin ihmissuhteisiin sekä erilaisiin elämänmuutoksiin liittyen. Koulukuraattori tapaa opiskelijoita oppilaitoksissa, keskustelee huoltajien kanssa, tekee yhteistyötä oppilaitoksen henkilökunnan sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi koulukuraattori tekee oppilaitoksissa ennaltaehkäisevää ja korjaavaa opiskeluhuollollista luokkatyötä.

Henkilökohtaiseen keskusteluun koulupsykologin tai -kuraattorin kanssa tulee tarjota mahdollisuus viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä tarpeen ilmenemisestä. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana päivänä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 15 §.)

Opiskeluhuollon toimijoiden (opiskeluterveydenhuolto, koulupsykologi ja -kuraattori) tehtävät voivat liittyä yksittäisen opiskelijan tukemiseen, oppilaitoksen hyvinvoinnin edistämiseen tai konsultatiiviseen tukeen oppilaitoksessa. Opiskeluhuollon toimijat toimivat yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä sekä tarvittaessa monialaisessa yksilökohtaisessa ryhmässä. Opiskeluhuollon henkilöstölle tärkein yhteistyökumppani on oppilaitoksen henkilökunnasta opettajat. Oppilaitoksen arjessa tapahtuvat kohtaamiset ja läsnäolo luovat spontaania keskustelukulttuuria, jossa yhdessä pohtien lähdetään etsimään ratkaisuja yhteisissä huolissa. Tarkoituksena on, että kukaan ei jää huolien kanssa yksin. Opiskelija itse, huoltaja, oppilaitoksen työntekijä tai yhteistyötaho voivat olla yhteydessä opiskeluhuollon toimijoihin. Palvelut ovat maksuttomia, vapaaehtoisia ja luottamuksellisia.

Terveysdenhuollon henkilöstö ja muut opiskeluhuoltoa toteuttavat terveysdenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Koulukuraattorit kirjaavat yksilötapaamiset kuraattorin asiakaskertomukseen.

4 Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Opiskeluhuolto kuuluu kaikille oppilaitoksen toimijoille ja sen tavoitteena on mahdollisimman varhain tunnistaa oppilaitoksessa esiintyviä huolta herättäviä ilmiöitä (kiusaaminen,

ulkopuolisuus, ilmapiiriongelmat), hakea ratkaisua ongelmiin ja ylläpitää oppimista edistävää tunnelmaa ennaltaehkäisevän työn keinoin. Oppilaitoksessa luodaan välittävää ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, jossa jokainen tuntee opiskeluhoillon palvelut, rohkaistuu ottamaan huolen puheeksi ja hakemaan apua. Tällaista toimintakulttuuria luodaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja edistävillä toimintamalleilla ja jalkauttamalla opiskeluhoiltotyötä osaksi opiskelijoiden arkea.

Yhteisöllisessä opiskeluhoilossa seurataan, arvioidaan ja kehitetään opiskelijaryhmien ja koko kouluyhteisön hyvää ja turvallista ilmapiiriä. Lisäksi huolehditaan oppilaitoksen terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä opiskelijoiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten toimivien kanssa.

Oppilaitosyhteisön on kuvattava toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi.

Yhteisöllisen opiskeluhoiltotyön keskeiset tavoitteet ja tehtävät:

1. Valtakunnallisten ja kunnallisten arviointien ja kyselyiden tulosten analysointi: Vahvuuksien ja kehittämistarpeiden tunnistaminen ja työn suunnittelu niiden pohjalta.
2. Ryhmän yhteistyön ja toimintaperiaatteiden suunnittelu, arviointi ja kehittäminen.
3. Psykososiaalisen tuen järjestäminen ja kriisisuunnitelmien laatiminen.
4. Poissaolojen seurantamallit ja koulupudokkuuden ehkäisy.
5. Työrauha-asiat.
6. Suunnitelma kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi.
7. Turvallisuusasiat: fyysinen turvallisuus rakennuksessa ja koulumatkoilla.
8. Ravinto, uni ja liikunta.

Tavoitteena on, että opiskeluhoilossa on käytössä toimintamalleja, joiden tiedetään edistävän oppimista, hyvinvointia ja osallisuutta sekä ehkäisevän ongelmien syntymistä. Toimintatapojen suunnittelemiseksi ja kehittämiseksi kootaan tietoa oppilaitoksen hyvinvoinnista muun muassa erilaisista kyselyistä, tilastoista, laajojen terveystarkastusten yhteenvedoista ja oppilaitoksen terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksista, jotka toteutetaan kolmen vuoden välein. Tämän lisäksi yhteisöllisessä opiskeluhoilossa tulee seurata aktiivisesti oppilaitoksen arjessa ilmi tulevia hyvinvointia uhkaavia ilmiöitä ja puuttua niihin hyödyntämällä olemassa olevia tai kehittämällä uusia toimintamalleja ja -tapoja.

Oppilaitoksen turvallinen toimintakulttuuri syntyy huomioimalla turvallisuuteen ja esteettömyyteen vaikuttavat tekijät oppilaitoksen arjessa. Oppilaitoksessa on yhtenäiset toimintatavat sekä turvallisuusohjeet eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja työelämään tutustumista sekä välitunteja varten. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat.

Oppilaitoksesta ja sen opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta. Jokainen oppilaitoksessa työskentelevä on omalta osaltaan vastuussa turvallisuudesta. Käytännössä se tarkoittaa, että turvallisuusseikat huomioidaan suunnitelmia ja päätöksiä tehtäessä, toimintakäytännöissä ja turvallisuuskasvatuksessa. Henkilökunnan kouluttaminen ja opiskelijoiden kasvattaminen turvallisuusmyönteiseen toimintakulttuurin edistävät oppimisympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Jokaiselta oppilaitokselta löytyvät seuraavat suunnitelmat ja toimintaohjeet:

- järjestyssäännöt (löytyvät jokaisen oppilaitoksen kotisivuilta)
- [SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ esi- ja perusopetuksessa](#) ja [Siilinjärven lukion suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä](#)
- [kiusaaminen ja ristiriitatilanteet perusopetuksessa](#) (lisäksi oppilaitosten omia suunnitelmia oppilaitosten kotisivuilla)
- toimintaohje äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa, oppilaitoksilla omat suunnitelmansa
- koulukuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskevat ohjeet
- tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus
- [tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen perusopetuksessa](#) ja [Siilinjärven lukion suunnitelma tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja käyttöön puuttumiseksi](#)
- nivelvaiheet kuvataan Siilinjärven esiopetuksen sekä perusopetuksen opetussuunnitelmissa: [esiopetus](#), [alakoulut](#) ja [yläkoulut](#)
- poissaolojen ehkäisy: [Perusopetuksen malli](#)
- Siilinjärven malli: [Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)

Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä

Jokaisessa oppilaitoksessa toimii yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä. Se ohjaa oppilaitoksen hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, havainnoi, seuraa sekä pohtii ja kehittää puuttumisen keinoja. Koulujen yhteisöllinen opiskeluhoito on osa Siilinjärven kunnan lasten ja nuorten hyvinvointityötä, joka on laajemmin kuvattu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa. Yhteisöllinen opiskeluhoito ohjaa oppilaitoksen turvallisuussuunnittelua. Suunnitelmia ovat muun muassa turvallisuus- ja kriisisuunnitelmat, kiusaamisen vastaiset suunnitelmat ja terveyden edistämissuunnitelmat.

Jokainen oppilaitos kokoaa yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän. Sen toimintaa ohjaa tämän suunnitelman lisäksi opetussuunnitelma ja opiskeluhoitolaki. Ryhmän toiminnan tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä ja sen toimintaa tulee edistää ja kehittää. Tärkeää on perehdyttäminen, yhdessä perehtyminen ja oppiminen sekä avoin keskustelu. Siilinjärvellä on sovittu, että ryhmät kokoontuvat oppilaitoksen koosta riippuen vähintään neljä kertaa lukuvuoden aikana. Jokainen ryhmä laatii työskentelynsä tueksi vuosikellon, joka sisältää seuraavia asioita:

- yhteisöllisen opiskeluhoitotyön vuosikellon päivittäminen ja lukuvuoden kehittämiskohteet, teemat sekä tavoitteet
- opiskeluhoollon toimijoista ja toimintatavoista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja oppilaitosten henkilöstölle
- huoltajien illat
- turvallisuussuunnitteluun liittyvät asiat
- kriisiryhmä
- poissaolojen seuranta
- laajat terveystarkastukset
- TEA-viisari kyselyyn vastaaminen ja tulosten käsittely (parilliset vuodet)
- kouluterveyskyselyyn vastaaminen ja tulosten käsittely (parittomat vuodet)
- oppilaitoskohtaiset hyvinvointikyselyt ja niiden tuloksista seuraavat toimenpiteet
- oppilaitoskohtaiset ryhmäyttämiseen, tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvät tapahtumat
- osallisuusryhmien toiminta (mm. oppilaskunta, kiusaamisen vastainen toiminta, tukioppilastoiminta)
- oppilaitoskohtaiset teemapäivät ja -viikot sekä hankkeet
- yhteistyön tekeminen koulun sisäisten sekä ulkopuolisten tahojen kanssa
- yhteisöllisen opiskeluhoitotyön vuosikellon väliarviointi ja tarpeelliset täsmennykset
- nivelvaiheet, tiedonsiirron käytännöt ja erityisluokkien rakentuminen

- opiskeluhuollon ohjausryhmän tilaisuudet
- yhteisöllisen opiskeluhoitotyön lukuvuoden arviointi

Yhteisöllisen ryhmän tukea voidaan suunnata kaikille oppilaitoksessa tai kohdentaa tietyille ryhmille. Eri toimijoiden osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia lisäävillä, tunne- ja vuorovaikutustaitoja edistävillä ja kiusaamista ja häirintää ehkäisevillä toimintamalleilla pyritään ehkäisemään ongelmien syntyä ja aikaistamaan tuen ja avun saantia.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä suunnittelee nivelvaiheiden tiedonsiirtojen ja yhteistyön toteuttamista. Tuen järjestäminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle on kaikkien yhteinen tehtävä. On tärkeää, että lapsen ja perheen usko ja luottamus opiskeluhoitoon ja opetukseen säilyy yli nivelvaiheiden. Tämän onnistumisessa yhteinen samansuuntainen luottamusta kasvattava puhe on merkityksellistä.

Yhteisöllinen opiskeluhoito tekee yhteistyötä hoitajien kanssa järjestämällä esimerkiksi hoitajien teemailtoja. Yhteisöllinen opiskeluhoito verkostoituu nuorisotyön, lapsiperheiden palvelujen, poliisin ja järjestöjen kanssa. Yhteistyössä suunnitellaan ja toteutetaan ennaltaehkäisevää hyvinvointikasvatusta. Siilinjärvellä ennaltaehkäisevää hyvinvointikasvatusta ovat ennaltaehkäisevä päihdekasvatus, some-kasvatus, seksuaali- ja turvataitokasvatus, murkkutunnit ja kaveritunnit.

Toimiva yhteisöllinen opiskeluhoitotyö vaatii ryhmän jatkuvaa toimintatapojen itsereflektointia sekä halua parantaa niitä. Yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä keskeisiä ryhmän toimintaa arvioivia toimintatapoja suhteessa ryhmän sisäiseen toimintaan sekä ryhmästä ulospäin suuntautuvaan toimintaan ovat:

- yksilökohtaisen työn käytänteet ja niiden jatkuva uudistaminen
- valmius avoimeen keskusteluun
- empaattinen kohtaaminen
- rakentava kohtaaminen ja luottamusta herättävä tapa toimia
- ennaltaehkäisevän opiskeluhoitotyön vaikuttavuus koko oppilaitoksen tasolla - kehittykö toimintakulttuuri.

Huoltajien ja opettajien roolit

Huoltajan rooli opiskelijan koulunkäynnin tukemisessa on tärkeä koko opiskelupolun ajan. Huoltaja vastaa lapsen kasvatuksesta ja huolenpidosta sekä huolehtii oppivelvollisuuden

suorittamisesta. Huoltaja pitää säännöllisesti yhteyttä opettajiin koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Huoltaja ilmoittaa poissaolosta ja sen syystä viipymättä. Huoltaja osallistuu huoltajien tapaamisiin, huoltajien iltoihin sekä palavereihin. Nämä samat vastuut ovat opiskelijalla itsellään opiskelijan iästä riippuen.

Opettajalla puolestaan on vastuu siitä, että opetusryhmän ja sen jokaisen yksilön erilaiset lähtökohdat ja tarpeet otetaan opetuksessa huomioon. Opetustyöhön liittyy myös ohjauksellisia ja opiskeluhuollollisia tehtäviä esimerkiksi poissaolojen seuranta. Tuen tarpeen arviointi ja tuen tarjoaminen kuuluvat opettajan työhön ja kaikkiin opetustilanteisiin. Opettaja tekee yhteistyötä huoltajien ja muiden opettajien kanssa tukitoimien suunnittelussa ja toteutuksessa. Mikäli opettaja arvioi opiskelijan tarvitsevan kuraattorin tai psykologin palveluja, hänen on viipymättä otettava yhteyttä tähän yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa.

Opiskeluhuollon suunnitelman toteuttamisen seuranta

Tämän opiskelijahuollon suunnitelman toteutuksen seurannasta vastaavat opiskeluhuoltoryhmät. Suunnitelman toteutumista arvioidaan yhteisöllisten opiskeluhuoltoryhmien kevään viimeisten tapaamisten yhteydessä. Opiskeluhuollon ohjausryhmä osallistuu tähän arviointiin. Syksyn ensimmäisessä yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän tapaamisessa määritellään kaikkia oppilaitoksia koskevat yhteiset kehittämiskohteet ja teemat sekä tavoitteet. Tästä suunnitelmasta tiedotetaan oppilaitosten henkilöstöä, oppilaitosten opiskelijoita sekä heidän huoltajiaan.

5 Yksilökohtainen opiskelijahuolto

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan kouluterveydenhuollon-, kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää yksilön kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista.

Mikäli opiskelijaa mietityttää opiskeluun, kavereihin, perhesuhteisiin tai omaan hyvinvointiin liittyvä asia, hänellä on oikeus ottaa asia puheeksi jonkun oppilaitoksessa työskentelevän aikuisen kanssa.

Yksilökohtainen opiskelijahuolto on yksittäiselle oppilaalle annettavaa opiskeluhuollon tukea ja palveluja. Yksilökohtaisen opiskeluhuoltotyön tarkoituksena on parantaa opiskelijan hyvinvointia suunnittelemalla yksilökohtaisesti räätälöityjä tukimuotoja kunkin opiskelijan tarpeisiin.

Monialainen yksilökohtainen opiskelijahuoltoryhmä

Yksittäisen opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseksi voidaan koota monialainen yksilökohtainen opiskelijahuoltoryhmä. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden edustaja, joka havaitsee tarpeen kokoontumiselle. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmän koollekutsuja on asian vireillepanija. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseneksi ja muiden yhteistyötahojen tai opiskelijoiden läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää opiskelijan tai huoltajan suostumusta.

Asian vireillepanija sopii yhdessä opiskelijan tai huoltajan kanssa, ketä monialaiseen yksilökohtaiseen opiskelijahuoltoryhmään tulee mukaan. Vireillepanija pohtii yhdessä huoltajan kanssa opiskelijan osallistumista monialaisen opiskelijahuoltoryhmän toimintaan huomioiden ikä, kehitystaso ja muut henkilökohtaiset ominaisuudet sekä käsiteltävän asian laatu.

Monialaisessa työssä toimitaan monitoimijuuden hengessä, mikä tarkoittaa sitä, että opiskelija ja huoltaja sekä ammattilaiset toimivat tasavertaisina opiskelijan parhaan tuen etsimiseksi, löytämiseksi ja toteuttamiseksi. Opiskeluhuolto- ja opetushenkilöstön ammattilaisten tehtävänä on tuoda näkemyksensä ja ammatillinen osaamisensa sekä työpanoksensa opiskelijan koulunkäynnin ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Tuki toteutetaan sellaisin muodoin ja toimin, jotka opiskelija ja huoltaja kokevat itselleen sopiviksi ja joihin he sitoutuvat. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä opiskelijaa käyttämästä opiskeluhuollon palveluita (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 18§ 3mom).

Monialaisen yksilökohtaisen opiskelijahuoltoryhmän kokoamiseksi opiskelijalta ja tämän huoltajalta pyydetään yksilöity kirjallinen suostumus. Suostumus allekirjoitetaan ensimmäisen kokoontumisen alussa (liite 1, Suostumus oppilaan asian käsittelyyn yksilökohtaisessa oppilashuoltoryhmässä). Yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelystä monialaisessa yksilökohtaisessa opiskelijahuoltoryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus valmiiseen lomakepohjaan. Kertomukseen (liite 2, Oppilashuoltokertomus) kirjataan tiedot, jotka kuvaavat opiskelijan opiskeluhuollon tarvetta sekä suunniteltuja ja toteutettuja tukitoimia. Kertomuksen

kirjaajaksi valitaan yksi monialaisen yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän jäsenistä. Useimmiten kirjaaja on opiskelijan opettaja. Kirjaajana voi toimia myös joku muu asiantuntijaryhmän jäsen. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen opiskelijan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireillepanija
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot

Jos sivulliselle annetaan kertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Monialaisessa yksilökohtaisessa opiskelijahuoltoryhmässä sovitaan seurantatapaaminen käsiteltävälle asialle. Kun opiskelijan asiaan palataan seurantana, otetaan edellisessä monialaisessa yksilökohtaisessa opiskelijahuoltoryhmässä laadittu kertomus ja keskustelu käydään sen pohjalta. Kertomuksessa on seuranta-osio, johon tämän tapaamisen asiat kirjataan. Jos läsnä on uusia jäseniä, joita ei edellisessä ryhmässä ollut mukana, lisätään heidät myös suostumus -lomakkeeseen. Opiskelijalta tai huoltajalta pyydetään allekirjoitus tähän kohtaan lisäten siihen myös päivämäärä, jolloin uusi henkilö on lisätty. Seurannan voidaan katsoa onnistuneen, kun ryhmässä voidaan todeta opiskelijan tilanteen positiivinen kehityskulku ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Kertomukset tallennetaan opiskeluhuoltorekisteriin. Opiskeluhuollon asiakirjojen arkistointiaika on oppilaan oppivelvollisuusaika + 10 vuotta.

Kertomus ja huoltajan/opiskelijan kirjallinen suostumus asian käsittelemiseksi monialaisessa yksilökohtaisessa opiskelijahuoltoryhmässä toimitetaan nimetylle rekisterinhoitajalle arkistoitavaksi. Kertomus laitetaan muovitaskuun, jonka päällä on huoltajan/opiskelijan

allekirjoittama suostumus-lomake. Opiskeluhuollon asiakirjojen säilyttämisessä ja toimittamisessa arkistoitavaksi tulee noudattaa sellaisia menettelytapoja, ettei asiakirjojen salassapito vaarannu.

Yksittäistä opiskelijaa koskevat tuet ja niiden järjestäminen

Tarvittaessa opiskeluhoolto tekee monialaista yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Yhteistyötä voidaan tehdä muun muassa perheneuvolan, erikoissairaanhoidon, perhesosiaalityön tai lastensuojelun kanssa osallistuen yhteisiin tapaamisiin ja neuvotteluihin opiskelijan ja perheen asioissa. Lisäksi opiskeluhoolto toimii tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, kuten nuorten sairaanhoitajat, nuorisotyö, poliisin Ankkuritiimi sekä eri järjestöt.

Opiskeluhoolto osallistuu opiskelijan tarvitseman tuen suunnitteluun, mikäli opiskeluhooltotyössä tulee ilmi koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyviä asioita, jotka ovat välttämättömiä opiskelijan opetuksen kolmiportaisen tuen, joustavan perusopetuksen (jopo) tai sairaalaopetuksen järjestämisen kannalta.

Opiskelijan sairauden hoito järjestetään oppilaitoksessa huoltajien ohjeiden mukaisesti ja oppilaitoksessa laaditaan kirjallinen lääkehoitosuunnitelma, jonka laatimiseen kutsutaan huoltajien lisäksi asiantuntijoita.

Erityisruokavaliota noudattavalle opiskelijalle tarjotaan oppilaitoksessa hänelle sopivaa ruokaa. Erityisruokavalioilmoitus tehdään opiskeluterveydenhuollon kautta.

Opiskelijalle, jolta kurinpidollisten toimien seurauksena evätään opetukseen osallistuminen, tarjotaan mahdollisuutta keskustella opiskeluhoollon kuraattorin tai psykologin kanssa.

Liitteet

Liite 1 Suostumuslomake

SIILINJÄRVI

**Suostumus oppilaan asian käsittelyyn
yksilökohtaisessa oppilashuoltoryhmässä**
Oppilashuoltokertomuksen kansilehti –
salassa pidettävä

Kokoontumisvä:
___ / ___ 20___
___ / ___ 20___
___ / ___ 20___

1 (1)

Oppilaan nimi	Luokka / ryhmä	Syntymäaika
Koulu / päiväkot		

MONIALAISEN ASiantuntijaryhmän jäsenet (oikeus nähdä oppilashuoltokertomus)

ammattiasema	nimi	rooli (vireillepanija, vastuuhenkilö, kirjaaja ja puheenjohtaja)
opettaja		
erityisopettaja		
rehtori / apulaisrehtori / päiväkodinjohtaja		
opinto-ohjaaja		
terveydenhoitaja		
kuraattori		
psykologi		
muu		

ASIAN KÄSITTELYYN VOI OSALLISTUA (esim. perheneuvola, lapsiperheiden sosiaalipalvelut, KYS, Etu-luokka)

	taho, ammattiasema	nimi

ALLEKIRJOITUKSET

Suostun siihen, että edellä mainitut tahot / henkilöt osallistuvat monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn	
Päivämäärä	Oppilaan allekirjoitus
Päivämäärä	Huoltajan allekirjoitus
Päivämäärä	Huoltajan allekirjoitus

Liite 2 Oppilashuoltokertomus

SIILINJÄRVI

1 (3)

Oppilashuoltokertomus
salassa pidettävä

Päiväys ____ / ____ 20____

Oppilaan nimi	Henkilötunnus
Osoite	Kotikunta

Huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi	Puhelinnumero
Osoite	
Huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi	Puhelinnumero
Osoite	

KOKOUKSESSA LÄSNÄ

ammattiasema	nimi	ammattiasema	nimi
oppilas		opinto-ohjaaja	
oppilaan huoltaja tai muu laillinen edustaja		terveydenhoitaja	
oppilaan huoltaja tai muu laillinen edustaja		kuraattori	
opettaja		psykologi	
erityisopettaja		muu	
rehtori / apulaisrehtori / päiväkodinjohtaja		muu	

Aihe

Tähänastiset tukitoimenpiteet (esim. koulun toimet sekä eri tahojen arviot, tutkimukset, selvitykset)

SIILINJÄRVI

2 (3)

Oppilashuoltokertomus
salassa pidettävä

Asian käsittely tässä kokouksessa ja päätetyt jatkotoimenpiteet (toteuttamissuunnitelma sekä toteutuksesta ja seurannasta vastaavat tahot)

Mitä tietoja ja kenelle oppilaasta on annettu sekä peruste tiedon luovuttamiseen

Milloin asiaan palataan seuraavan kerran?

Kirjauksen päivämäärä

Kirjauksen tekijä ja ammattiasema

Oppilashuoltokertomuksen kirjaaminen

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä aleikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot.
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset.
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.
- Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

SIILINJÄRVI

3 (3)

Oppilashuoltokertomus
salassa pidettävä**SEURANTA**

Päiväys ____ / ____ 20 ____

Oppilaan nimi	Luokka	Henkilötunnus
---------------	--------	---------------

KOKOUKSESSA LÄSNÄ

ammattiasema	nimi	ammattiasema	nimi
oppilas		opinto-ohjaaja	
oppilaan huoltaja tai muu laillinen edustaja		terveydenhoitaja	
oppilaan huoltaja tai muu laillinen edustaja		kuraattori	
opettaja		psykologi	
erityisopettaja		muu	
rehtori / apulaisrehtori / päiväkodinjohtaja		muu	

Asian käsittely tässä kokouksessa ja päätetyt jatkotoimenpiteet (toteuttamissuunnitelma sekä toteutuksesta ja seurannasta vastaavat tahot)

Milloin asiaan palataan seuraavan kerran?

Kirjauksen päivämäärä Kirjauksen tekijä ja ammattiasema